

Redacțiunea. Administrațiunea.
și Tipografia
Brașov, piața mare Nr. 20.
Scrisori adresate la redacțiune sau la administrațiune să se adreseze la
separat.
INȘERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de administrațiune:
în Viena: E. Duka, H. H. H. H.
Schäfer, Rudolf H. H. H. H. H. H.
Nachfolger; Anon. Opetik, J.
Dumner, în Budapesta: A. Y.
Goldberger, E. K. Bernat; în
București: Agence H. H. H. H. H.
Bureau de Roumanie; în Ham-
burg: Karoly & Leemann.
Prețul inserțiilor: o soră
garmond pe o săptămână 6 ar. și
50 cr. timbru pentru o publici-
tare. Publiciții mai dese după
tarif și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o
săptămână 10 ar. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Număr de Duminică 21)

„Gazeta” iese în ziua care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 3 franci.
Se prenumără la toate oficiile
postale din țară și din țară
și la ad. corespondenților.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare,
târgul Inului Nr. 80 etagiu
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 ar. v. a.
său 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 114.—Anul LX.

Brașov, Duminică 25 Mai (6 Iunie)

1897.

Egala îndreptățire în Austria.

De o bucată de vreme încococe au început să fiă mai interesant mer-sul politicii dinăuntru în monarchia noastră cea cu două stăpâniri.

Dincolo sub stăpânirea austriacă se pregătesce o mare schimbare, pe când aici sub stăpânirea ungară pare că tot mai mult se mână apa pe mōra supremațiilor, cari nu vor să scie decât numai de interesele puterii lor.

Ne-am gândit mai de multe ori cum va pute dăinui acest dualism între cele două state ale împărăției, când unul trage într-o parte, altul într-alta? Și n'am ajuns, dēu, la nici o deslegare, care să lase cătuși de puțină speranță, că legătura dualistă dintre Austria și Ungaria pōte să dăinuască încă multă vreme, așa cum există ea astăzi.

Acum au ajuns lucrurile acolo, încât întrebarea de mai sus câștigă o însemnătate actuală. În Austria au ajuns să fiă mai tari Polonii cu Cehii, cu Nemții conservativi și cu alte partide mai mitite, care merg împreună cu aceștia. Vrē să dīcă, mai tari nu la cârmă, ci numai în parlamentul lor dela Viena, căruia îi dīc Reichsrath.

Cu totă majoritatea însă, ce au alcătuit-o partidele amintite în acest Reichsrath, care numai înainte cu două luni s'a fost intrunit pe temeiul unei noue legi electorale, ele n'au putut ajunge nici așa de departe, ca să pōtă vota în liniște o adresă de răspuns la discursul tronului, și în săptămāna acesta a trebuit să fiă închisă sesiunea parlamentului, fiindcă nu mai era modru, să lucreze mai departe.

Causa sunt neînțelegerile dintre Cehi și Germani, și în deosebi ne-mulțămirea celor din urmă cu așa numitele ordonanțe pentru limbă publicate cam pe același timp când s'a deschis noul parlament. Ordo-

nanțele despre care e vorba au avut de scop să împace pe Cehi și să-i apropie de stăpânire. Ele adecă orēnduesc, ca în totă Boemia și Moravia, fără deosebire, în oficiile publice să se folosescă și limba germană și limba cehă, așa că în viitor nu pōte să fiă cine-va funcționar fără ca să cunoscă amēdouē limbile.

Asta i-a mahnit adēnc pe Nemți, cari vēd un pericol în aceea, că-i silesce să învețe cehesce și în acele ținuturi unde nu sunt de loc amestecați sēu prea puțin amestecați cu Cehii. Ei vēd, că prin concesiunea, ce li-s'a făcut Cehilor, se pregătesce calea viitōrei încoronării a regelui boem și înființarea unui al treilea guvern în monarchiă, a guvernului boem. Nemții fiind în minoritate în acele țēri, se mai tem să nu fiă cehisați, deși după împrejurările din Austria, acesta mai cu greu s'ar pute întâmpla.

Tōte aceste îngrijiri și temeri i-au făcut nu numai pe Nemții din Boemia, ci pe toți cei din Austria, atarā de membri partidei conservative clericale, să protesteze pe tōte isonurile în potriiva amintitelor ordonanțe de limbă, ēr în camera din Viena s'au hotărīt să facă tot ce le stă în putință și să nu se rețină nici chiar dela provocarea de scandale și de scene turbulente, numai ca să împiedece lucrările parlamentului și să zădărnicesc astfel planurile guvernului și ale majorității camerei.

Acēsta se numesce obstrucțiune parlamentară, și obstrucțiune au făcut Nemții din cameră câte-va săptămāni, până când în cele din urmă guvernul s'a vēdut silit să propună împēratului închiderea sesiunii parlamentului.

Se vorbesce, că contele Badeni va încerca o nouă împăciuire între Cehi și Germani în timpul cât ușile parlamentului vor rămāne închise.

Nici pentru acēsta împăciuire nu se arată ađi șanse, deși de altă parte se dovedesce, că însuși împēratul doresce o aplanare în sensul dorințelor guvernului și ale majorității.

„Narodni Listy” din Praga vorbind despre primirea ce au avut o alaltăeri președinții partidelor din parlamentul austriac la monarchul, scrie, că Majestatea Sa a dīs cātră deputatul Dipauli: Merită recunoștință conservatorii nemți, pentru-că au intrat în majoritate și au luat poziția pe lângă egala îndreptățire a naționalităților. ēr cātră deputatul Kaizl (boem) Majestatea Sa a dīs: Nu va fi pace, până când în Boemia nu se va rezolva cestiunea naționalităților. *In Boemia trebuie să se încēpă acțiunea de egală îndreptățire a naționalităților.*

Și unde să se sfīrșească — ne permitem a întreba noi muritorii de dincōce de Laita — acea acțiune?

Maghiarii vor dīce, că nu este iertat să trecă peste Laita, căci aici numai ei sunt stăpāni. Cu tōtă îngâmfarea lor însă li-s'a băgat un spin în inimă vēdēnd, că lucrurile în Austria numai spre binele dualismului și a maghiarismului outropitor nu se desfășurā.

Revistă politică.

Dieta ungară se ocupă acum cu proiectul de lege despre așa numita procedură penală. Proiectul acesta de lege, care hotăresce în ce anumite casuri are să judece curtea cu jurați, cuprinde cu privire la § 16 dispozițiunea, după care calumniările și vătēmările de onōre comise pe calea dīaristiceii în contra persōnelor private, nu se vor mai supune judecării curților cu jurați, ci se dau în judecata tribunalelor. Mēsură acēsta i-a supērat și îi supēră mult

pe o mare parte dintre gazetarii un-guri, cari își vēd astfel amenințată libertatea lor de-a scrie despre oricine cum le place și cum îi taie capul. Tocmai acum se desbate acest paragraf în statul cel mare al Ungurilor din Budapesta, dīs și dietă. Ministrul de justiția Erdély își apēră din tōte puterile mēsură luată în acest paragraf, pe când cei din opoziția folosesc tōte mijlōcele posibile, ca să scōtă acest paragraf din proiect. Guvernul însă a declarat, că nu este aplecat sub nici o condițiune a face pe voia opoziției și își susține proiectul în întregimea sa. Din pricina acēsta se așteptă mari lupte în dieta ungară și se crede, că desbaterile se vor prelungi fōrte mult.

Trebile politice din Austria merg fōrte rēu. Partida așa numiților liberali germani, care nu mai este ađi la putere, a dus lucrurile până acolo, încât guvernul s'a vēdut nevoit a închide sesiunea parlamentului din Viena. Cetitorilor noștri li-am făcut cunoscut în liniamente generale luptele mari, ce s'au dat între guvern și spriginitorii acestuia și între opozițiunea germană. Am vēdut cum acēsta opoziția a întrebuițat cele mai desperate arme numai ca să facă cu neputință orice lucrare legislativă. Luptele aceste s'au început de când guvernul austriac a dat ordinațiunile pentru egala îndreptățire a limbei cehice, ordinațiuni, cari au amărit pe Nemți până la furiă, deōre-ce vēd în ele sfērșitul domniei lor și ridicarea elementului slav la rolul de conducere în trebile statului. Guvernul închidēnd dieta austriacă a declarat, că o face acēsta din pricina, că vede amenințat de mōrte parlamentarismul prin scenele turburātōre și prin purtarea opoziției în tot decursul desbaterilor de până acum.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Amintiri din Ardeal.

V.

Epoca dela 1859—1866, fiind bogată în fapte privitōre la renascererea neamului românesc, e bine, e chiar folositor să aruncăm o privire asupra ei, fiă chiar în trecēt.

E de-ajuns să spunem Romānilor, că în acēstă epocă s'a sēvērșit unirea țērilor surorī dela Dunārğa de jos.

E îmbucurātōr a spune cetitorilor, că în acēstă mārētă epocă s'a emancipat biserica romānă din principatele unite Dunărene de sub influența patriarhatului fanariot bizantin, fiind redată în mână clerului național român.

E și mai înveselitor a arăta, că în acea epocă, anume la 26 Octombrie 1860, sub Domnul Romānilor, Alexandru Ioan I (Cuza), la propunerea ministrului Mihail Co-gălniceanu, s'a înființat universitatea

din Iași, la care au fost numiți ca profesori mai mulți Ardeleni de frunte: Bărnuțiu, Miclea, Emilian, Suciu, Titu Maiorescu.

Nu-i mai puțin îmbucurātōr a declara, că cu patru ani în urmă, la 4 Iulie 1864, sub același Domn, fiind Ministru al învățămētului public Dimitrie Bolintineanu, s'a înființat și Universitatea din București, în al cărei corp didactic chiar dela început gāsīm și Ardeleni: Aug. Treb. Laurian, Aron Florian și Ioan Maiorescu.

Și ore cum nu ni-ar sălta inima în plăcere, când ne reamintim, că prin legea asupra instrucțiunii promulgată de Domnitorul principatelor unite, Alenxandru Ioan I, s'a început organizarea lor administrativă și didactică, tocmai în al patru-deci și optulea an, de când George Lazar din Avrighul Transilvaniei pune la 1816 în Valachia temeliea învățămētului național românesc!

Paralel cu întocmirea acestor aședșăminte culturale și politice din

țēriile romāne, în Ardeal se ținea la 1860 în Alba-Iulia conferența regnicolară, în care cei doi metropoliți, cari pururea vor ilustra altarul și amvonul român, Andrei baron Șaguna și Alexandru Sterea Suluțiu, se lup-tau bărbătesce, umēr la umēr, pentru drepturile Romānilor.

Tot așa au procedat și în congresul național din Sibiu, când afară din ale politice, cei doi Metropoliți ai Ardealului puneau temeliea marei instituțiuni culturale: Asociațiunea Transilvană.

Mai ales dela memorabila adunare generală a acelei Asociațiuni, împreună cu o esposițiune provincială la Brașov, în care escela lucrul manual al femeii romāne, mișcarea culturală luase un puternic avēt în Ardeal — avēt, care a pus în uimire chiar și pe scriitorul Alexandru Odobescu, care în „Revista Romānă”, salonul d'atunci de întēnire al distinsilor publiciști romāni, descria acea adunare, așa cum numai el scia să scrie.

Tot atunci se deschidea în Ardeal, în anul 1863, Dieta dela Sibiu, — eu eram un fel de copist pe lângă stenografi romāni Răucuciu și Moise Branisce, — și sub imperiul unor legi mai dulci și mai blānde și la imboldul acelei mișcări culturale și politice, numărul tinerilor romāni, cari populau scōlele monarchiei austriace, creștea în mod considerabil, fiindu-le calea deschisă de a se înălța din opincă până la vladică, din căprar până la generar, din judecator până la vice-governator, precum a și fost fericitul baron Vasile Pop în țēra Ardealului.

Spre a ilustra numărul studenților romāni din acea epocă e destul a aminti, că numai din Comitatul Albei de jos erau peste o sută, — chiar și câte trei-patru dintr-o localitate — la diferitele facultăți universitare, și toți aceștia nu erau, decât copii de-ai plugarilor romāni sērăci de pe la sate, sēu cum s'ar dīce în țēra romānescă: *copii eșii din talpa țērii*, din care a eșit și fostul stipen-

Córnel şovinismului unguresc. Săptămâna aceasta a fost éráşî bogată în fapte „strălucite“ ce le-a sèvrşit izbucnirea fanatică a şovinismului unguresc nesăturat. Şi nu altunde-va, ci chiar în Budapesta, această mândrenă a Maghiarilor, s'a arătat ce este în stare să producă „cultura“ maghiară în avântul ei. Nisce teatralişti din Viena au venit la Budapesta, ca să dea acolo câteva reprezentări în limba nemţescă. Ungurul din fire fudul şi certăreţ, s'a turburat până la ridicul, când această veste a sosit la urechile lui şi gazetarii maghiari din jidovita capitală a maghiarismului au pus la cale o mare demonstraţie în po-triva teatraliştilor nemţi, mai bine đis în contra limbii germane. Când actorii au început să deschidă reprezentaţia, teatrul gema de lume, care venise să ia parte la „bravura“, ce aveau s'o sèvrşescă desmerdaţii fii ai lui Arpad-Israil. Abia se începù rolul prim pe scena teatrului, şi étă că din toate părţile se auđiră strigăte de „*Jos cu Nemţii! Nu ne trebuie limbă nemţescă! Tot ce e vienes, este afurisit!*“ Sgomotul nu s'a putut înăbuşi nici decât, chiar nici când poziţia intră în sala de reprezentaţii să facă ordine şi se aresteze pe turburătorii. Actorii au fost flueraţi, huiđuiţi şi batjocuriţi în chip şi formă prin cele mai scandalóse apucături, cari nu fac de loc onóre „civilisatorilor“ Orientului. Teatralişti nemţi şi-au încercat norocul şi a doua sèră; dér au păţit'o tot ca mai înainte. În cele din urmă vèđend, că nu-i de trăit la Peşta, şi-au luat calibalicul şi s'au întors éráşî la Viena. — S'au aflat câteva gazete unguresc, cari condamnă cu asprime această purtare a demonstraţilor, dér cele mai multe dintre ele îi iau în apèrare dicènd, că bine au făcut de au huiđuit pe Nemţi. Ba două dintre aceste gazete merg până a spune, că pe pământul acesta Ungurii nu vor să sufere decât limbă ungurescă şi dela tot omul „care sugere aer maghiar“ cer să se facă „Ungur din crescut până 'n tălpi“. Nu li-e ruşine a mărturisi această pe faţă, când tot ei se laudă de altă parte lumii, că sunt cei mai blândi şi mai nevinovaţi ómenii din căţi a lăsat Dumnezeu pe pământ şi nici prin minte nu le trece să unguriseze pe cei cari nu sunt de un neam cu ei în această ţeră. Veđi bine, că această nime nu li-o mai crede ađi. Cea mai strălucită dovadă, că Maghiarii sunt din fire făcuţi pentru a stirpi tot ce nu este unguresc în jurul lor, sunt tocmai demonstraţiunile ce le-au făcut

din acest incident, arătându-se netoleranţi şi duşmanii de mórte ai limbii şi culturii altor popóre. *Cer să ne facem cu toţii Unguri* tocmai când ei se laudă în lume cu iubirea ce o nutreşte limbii şi legii lor. Ei bine, nu este această o barbariă şi cea mai elementară lipsă de cultură.

Intre Turcia şi Grecia nu s'a încheiat pacea până ađi. Armistiţiul, care s'a dat sunt acum vre-o două săptămâni, s'a prelungit de nou, ca diplomaţia să pótă avea timp de a se mai gândi şi rėsgândi asupra condiţiunilor de pace. Ambasadorii marilor puteri din Constantinopol au avut alaltăeri prima consultare cu ministrul turcesc de esterne, în ce mod s'ar puté aplană neînţelegerile dintre Turci şi Greci. Se dice, că afacerea ostrovului Creta, asupra căreia Grecii își ridicară pretensiuni la început, se va pertracta deosebite de condiţiunile puse de Turcia la încheierea păcii. Guvernul din Atena este învoit acum să i-se dea Cretei autonomia propusă de marile puteri. — Grecia înfrântă şi umilită, caută acum toate modurile să se facă éráşî bine cu împèrăţile cu cari se stricase la început. A început'o cu Rusia cătră a cărei împèrat Nicolae II, regele George al Greciei a adresat o scrisóre, în care îi mulţamea pentru stăruinţele ce şi-a dat la încetarea duşmăniilor prin arme şi foc. Regele rógă mai departe pe Ţarul Nicolae să influinţeze cu vorba şi puterea lui într'acolo, ca în unire cu celelalte împèrăţii să mijlocescă o pace mai puţin rusinóasă şi mai puţin îngreunătoare pentru Grecia. Se dice, că Ţarul a asigurat pe regele George, despre cât mai grabnica încheiere a păcii dorite şi despre eşirea armatelor turcesc din Tesalia.

Asociaţiunea Transilvană.

Adunarea generală a Despărţământului XIV (Cluşiu), ținută la 30 Maiú n. în Mănăsturul unguresc.

Cluşiu, 31 Maiú n. 1897.

Au fost timpuri, când despărţământul XIV al Asociaţiunei cuprindea loc de frunte între cele mai active despărţăminte ale Aso. noastre transilvane își făcea datorinţa și satisfacea chiamărei, ce a primit pentru dezvoltarea literaturii și culturii poporului nostru. Comitetul a lerga în toate părţile, ținendu și adunările generale în cele mai depărtate comune, nu numai ca să încasseze bani și să îndemne, ca membri noi să intre sub flamura Asociaţiunei, oferindu și obolul intelectual și material pen-

tru realizarea mărteului scop. ce-l are, ci mai mult ca să nutrească în popor dorul de a înainta pe toate terenurile și să-i augmenteze curajul, documentându-i prin fapte, că el nu e părașit, că este cine pótă la inimă și grija de a lui bine.

S'au succedat însă mai mulți ani, în cari totă activitatea despărţământului s'a restrins la încassarea tacselor dela foștii ei membri. Membrii noi nu s'au mai căștigat. Adunările generale nu s'au mai ținut între popor, ci la Cluşiu, unde de multor ori cei prezenți la adunare nu atingeau nici numărul membrilor din comitet.

În urma acestei prea modeste activități, despărţământul XIV cu dreptul a meritat nota de puțin îndestulitoare, ce i-s'a dat în raportul general al comitetului central al Asociaţiunei.

S'a adevărit însă și aici, că nu talentele singure fac pe om și ridică reputaţiunea unei instituţiunii, ci mai vèrtos puterea voinții și consciința datorinții. Nota meritată, de care am vorbit, a avut de rezultat, că despărţământul sub noul comitet s'a pus pe lucru, făcènd tot posibilul, ca să se îndrepte. Comitetul executiv, luând în considerare sprijinul, ce-l pot oferi studenții universitari, a adus hotărîrea, ca în viitor adunările generale să se țină în timpul, când tinerimea e încă la universitate. Studenții cu dragă inimă și-au oferit concursul lor și e de sperat, că nici în viitor nu-l vor denega. Acestei hotărîri și activității comitetului, care n'a cruțat timp, nici ostenele și spese, avem să mulțămim succesul bun obținut la adunarea generală, ce s'a ținut în Mănăsturul unguresc la 30 Maiú n. c., despre care voesc a raporta.

Cluşienii, în frunte cu comitetul, au plecat cu trenul de 7 dimineța; între călători se aflau stim. familii Dr. Isac, d-nii V. Podóbă, Dr. G. Ilea, N. Raț și 14 universitari. D-l protopop Roșescu plecase pentru arangiere încă în 28 Maiú n., ér stim. d-sale familia în 29. Pe la 10^{1/2} ore ajunserăm în Huedin. Aci nu aflarăm, decât cinci trăsuri, cu care am plecat spre Mănăstur, unde după călătoria de 2^{3/4} ore am sosit în pace.

S'ar fi cuvenit, ca óspeților să li-se facă o primire festivă corèspunđtore serbării culturale, la care au venit. Dér așa ceva nu li-a tocat prin minte fraților noștri dela Mănăstur, măcară ar fi fost de lipsă, oferindu-li-se prin asta o bună ocaziune de-a se manifesta și ei față cu concloculatorii maghiari, cari formeză jumătate din poporaţiunea comunei.

Am descălecat la casa ospitală a preotului local, d-l P. Cucuian, de unde apoi în ordine am plecat la frumoșa scólă, care face onórea poporului, ce a edificat'o. Sala era frumos împodobită cu flori și ramii de brad și, deși foarte spațioasă n'a putut cuprinde pe toți, cari ar fi voit să participe la ședință, fiind de față un public numărós, inteligință și popor, nu numai din Mă-

năstur, ci și din comunele învecinate. E un popor curat, deștept, plin de viață, durere numai, că și-a lăpădat portul strămoșesc. Contingentul inteligenței l'au dat cu deosebire Cluşienii (30 la număr); din împrejurime mai puțin. De față erau d-l protopop. Ioan Pop cu familia (Morlaca), Dr. Aur. Marincea cu familia, Mihai Marincea (Huedin), d-nii preoți: G. Condor (Calata), P. Cucuianu (loc), I. Lehen (Dretea), Alex. Sava și soția (Bedeciu), Ios. Stănescu și soția (G. Vasarheiu), G. Todoruț (Buteni), familia Căpușan (Dretea), d-nii inv. El. Gabor (loc) și Ioan Luca (Calata).

D-l Vas. Podóbă deschide ședința la 1 óră d. m. prin o vorbire bine simțită și cu mult efect asupra publicului, care și-a arătat plăcerea prin aprobări vii și strigări de „să trăsescă.“

Sfârșind d-l Podóbă, urmă raportul comitetului, cetit prin d-l Dr. Ilea. Din raport am aflat, că deși despărţământul XIV se estinde pe un teritor de 1.400.887 jugere catastrale, unde — după datele statistice din 1890 — se află 137.764 locuitori, dintre cari mai mult ca jumătate sunt români (72.262), totuși despărţământul abia a numărat până în anul acesta 29 membri, dintre cari 4 fundatori, 7 pe viață, 8 ordinari. La adunarea generală din Lușoș a Asociaţiunei, despărţământul a fost reprezentat prin d-nii Podóbă și Dr. Ilea, ér la cea estra-ordinară din Sibiu, ținută în 10 Martie c., prin membrul I. Coroian. S'a făcut mai departe amintire de neperitórele merite ale fostului membru, director executiv și în urmă director onorar al despărţământului, regretatul de pie memorie Dr. G. Silași, pentru mórtea căruia adunarea și-a exprimat condolențele prin sculare.

A urmat raportul cassarului, d-l Nic. Raț, care constată, că în an. 1896 s'au încassat numai 50 fl. 58 cr., din cari s'au spesat 3 fl. 20 cr., comitetului central s'au trimis 47 fl. 38 cr.

Al treilea punct din program a fost alegerea unei comisii pentru încassarea taxelor, și alta pentru censurarea rađiociniului și propunerii. În cea dintăit au fost aleși d-nii: Ioan Pop, N. Raț și P. Cucuian, în a doua d-nii: Dr. Isac, Dr. Ilea și Al. Sava.

Comisiunea primă raporteză cu vèdită bucuria, că numărul membrilor ordinari s'a înmulțit cu 10 și că până acum s'au încassat 113 fl. 88 cr.

Comisiunea a doua constată, că scotelile sunt în regulă; cere să se dea absolutor comitetului pentru anul trecut și face două propunerii importante: 1) Să se creeze un fond, din venitele căruia în tot anul să se premieze cel mai sirguincios învèțător și o femeie, care va produce cea mai frumoșă lucrare din industria română

*) Vom publica această frumoșă vorbire în numărul viitor de Duminecă. — R e d.

dist Simion Horvát din Ormenișul Scaunului Arieșului, astăđi Hováth Simon, mare acusator public (procuror) în Deva, — apoi ori cu h, ori fără h în coddă, numele Horvat tot nu-i maghiar, e slavon *Hrvatyki* — croat.

Deschidènd această parantesă, după câte mi-se spun, aflu din depărtare, că chiar și copiii lui Simióne de odinióră s'ar fi *siculisat* (=sècut= megszékelyesedett oláhok).

Ce păcat, ca din pogoritorul familiilor fruntașe române, Horvat, Florea și Popa, foști grănițeri-călărași în Ormeniș, Highiș și Dumbrău, să iasă descendenți, cari să rupă firul moștenirii sângelui și al limbii între ei și ascendenții lor săteni români, atât în liniă bărbătescă, cât și femeiescă, deore-ce și mama lor, decă imi mai aduc bine aminte, era flica réposatului Savu (Lobonț) din Sibiu, de felul lui fiu de plugar român din Hăpria!

Trecènd și peste acest păbar amar și revenind la firul amintirilor mele, constat, că entuziasmul din

acea epocă n'am destule cuvinte să-l pot descrie.

Tinerimea studiósă, entusiastă răspânda prin graii viu în popor toate acele mari sèvrșite de frunții săi. Poesiile lauriatilor noștri poeți din acele vremuri se domiciliau și familiarisau și în vetrele sătenilor, ca și în salónele crășenilor, și nu era un cătun în Dacia bėtrână, în care să nu rəsune:

„Hai să dăm mână cu mână“ al lui Alexandri;

„Pe o stâncă négră“ al lui Bolentineanu;

„Deșteptă-te Române“ al lui Mureșianu.

Și decă te gândesci, că acei studenți dela mic și până la mare trăiau pe la scoli cu merinde de-acasă, mai mult măncări uscate și numai rar de tot *păziturii*—fierturi și acelea ca vai de lume, trebuie să admirî sacrificiile săteanului român dintre Tisa și Carpați, pe care le făcea spre a cresce și a da națiunei sale o clasă cultă și vigurosă!

Armata asemenea nu privea cu nepăsare la aceste mișcări entusiaste.

Bravii oficerii, cari după desființarea grăniței române militare trecuseră la regimentele de liniă, cultivau cu plăcere simțământul național.

Regimentul „marele duce de Baden“ e succesorul vitezului regiment grănițeresc năsèudean, de unde a trecut cu sediul circumscripțiunei de recrutare la Alba-Iulia (Werb-bezirk).

La 20 August 1863 atât în Veneția, cât și la Alba-Iulia și-a serbat regimentul Baden jubileul său secular.

Am asistat și nici că am mai vèđut d'atunci încóce o sèrbătoare națională românească cum a fost aceea, serbată în cetatea lui Carol VI.

Pe terenul literaturii s'a ivit însă o mare desbinare. Moldovenii și Muntenii scriau și vorbeau cum se cade românește.

Ardelenii, Ungurarii, Bănățenii și Bucovinenii în scrierile lor se de-

părtau din ce în ce mai mult de limba poporului sătean român, atât în stil, cât și în sintaxă, lăsând la o parte *ortografia* greu de cetit și mai greu de învèțat.

Unii din acei scriitori din Ardeal nu mai țineau sémă nici de limba cronicarilor, nici de limba literatorilor bisericesci și nici chiar de limba vorbită în genere de Români.

Spre ilustrarea afirmațiunei mele lă se urmeze aci scrisórea de mai jos însoțită de o poesiă *dedicată* amintitului jubileu, fără însă de-a o tipări în *ortografia* đisă etimologică în care era scrisă și care *ortografia* nu e a-o reda pe repeđelă într'un điar đilnic.

Ecă scrisórea și poesia, de care vorbim:

Inaltă comandă de regiment!

În semn, de profunda venerațiune, ce o port bravului regiment rəsărită din trupina grănițerilor dela Năsèud, imi iau voia a-i dedica alăturata poesiă, ce o-am tradus din textul german din nr. 198 a. c.

de după amiazi s'a discutat modificarea statutelor. La 6 ore seara s'a închis Congresul printr'un discurs al președintelui Vlădescu, ér biroul Congresului s'a dus la palatul din Cotroceni, ca să dea expresiune bucuriei pentru scăparea principelui moștenitor.

Dela Reuniunea „Crucea roșie“. Dela prezidiul Reuniunii „Crucea roșie“ primim unele date privitor la picnic-ul, ce s'a dat în 29 Mai în beneficiul ei și care a avut un succes splendid. Prezidiul Reuniunii mulțămese tuturor, cari au contribuit la arangiarea acestei festivități. În special mulțămese profesorului Walter, care a arangiat „conductul frumos al primăverii“ apoi onoratului comitet de dame compus din d-nele: presidenta Reuniunii Frieda Schnel, vicepresidenta Orban, Luisa Adam, Charlotta Alesius, Elsa Aronsohn, Agnes Dușoiu, Wilhelmina Kopanic, Wilma G. Pop și F. Roth.

Mulțămese mai departe zeosului său secretar d-l Dr. Otto Hnidu, asesor orfanal la comitat, neobositului cassier Iuliu Bitterman și amabilului dirigent al muzicii militare E. Krones, precum și d-nei Hajek, care a acompaniat la probele musicale. În fine mulțămese publicului, care a sprijinit cu prezența sa acel picnic și nobilelor contribuitoare și contribuitoari de bucate și de bani pentru această petrecere arangiată în scop de binefacere.

Logodnă. D-l Dumitru N. Căpățină, măcelar în loc, s'a logodit cu d-ra Elena G. Puiu, fiica d-lui George Puiu, proprietar în Brașovul-vechiu. — Dorim fericire tinerei părechii!

Starea séménăturilor în România. Sciri particulare, ce din toate părțile țerei soșese, sunt foarte îngrijitoare pentru agricultură. Ploile cădate în aceste din urmă zile, au fost o adevărată calamitate pentru toate județele țării. Din cauza acestor repețite ploii, rapita a fost cu desăvirșire perdută. Grânele sunt astăzi compromise în parte; rădăcina lor este gălbuie și zace în apă; din aceste cauze se prevede, că vor ave malură și tăciune; ca să se îndrepteze și coccă, le trebuie o temperatură caldă și constantă. Porumbul nu este mai scutit în acest trist anotimp. Deși în foarte multe localități a putut fi séménat la timp, ploile prea multe nu i-au folosit, ci din contră l'a făcut să fiă înăbușit de burueni, de mohor, cum se dice în termenii țărănesci. El nu se pôte prăși, nu se pôte săpa din cauză, că pământul este môle, este desfundat; nu se pôte călea cu piciorul fără a se lăsa urme adânci. Dacă s'ar săpa său prăși porumbul în asemenea condițiuni. pământul la rădăcina lui s'ar face tare ca o cărămidă, n'ar mai putea suge apa, lucru necesar porumbului, care profită de ori-ce ploicică și umiditate. Ploile de astăzi nu fac de cât să contribuie la creșterea oceanului în detrimental rodului.

Premiu pentru pomărit și grădinărit. D-l protopop Ioan Rusu, în numele oficiului protopopesc gr. cat. al Sibiiului publică concurs la un premiu de 20 fl. pentru acel învățator din protopopiat, care în decurs de un an va face mai mare progres cu elevii săi în praxa pomăritului și grădinăritului, său eventual în industria de casă. Concursurile vor fi a se înainta oficiului protopopesc din Sibiiu până în 1 Iunie n. 1898.

Ploi torențiale. De toate părțile se anuntă mari tempestăți, grindină și ploi continue, care au pricinuit mari pagube agricultorilor. Din Gurghiu ni-se serie, că în 27 Mai n. s'a descăroat în acele părți o plioă torențială cu rupere de nor, care a făcut să esundeze apele, nămolind séménăturile și pricinind mari pagube comunelor Gurghiu, Adrian, Jabenita și Solovestru. Prețul bucatelor încă a început a se urca în urma etător pagube cauzate de ploi.

Pentru cei ce voesc să neguțătorească cu pește. Ni-se împărtășese, că mulți țărani de-a noastră nu numai din Ardeal, ci și de prin Banat și părțile ungurene, au încercat în decursul postului Pașcilor să

neguțătorească cu pește, procurându-și marfa dela marele magazin de pește al d-lui Ioan N. Bidu din Brașov, (Tergul Straelor Nr. 25). Celor ce au încercat nu li-a părut rău, căci cu marfa au fost mulțămiți și au putut s'o petrecă repede, rămânându-le și un câștig de-ajuns, ba unii au repetat comanda și de câte 2—3 ori. Punem deci din nou în vedere celor ce vor să neguțătorească cu pește sărat, precum și altor amatori, marele magazin al D-lui Ioan N. Bidu, dela care se pôte comanda în ori-ce timp, în măsură mare ori mică, tot felul de pește, icre roșii tesonite, apoi măsline, stafide, smochine, roșcove, toate cu prețuri moderate și de bună calitate. E de recomandat, ca comanda să nu fiă mai mică de 5 chilograme, deoarece la postă tot atât de mult se plătesce pentru 1—2, ori 3 chilograme, ca și pentru 5.

Concert. Măne, Duminecă, precum și Luni seara va concerta muzica militară la Villa Kertsch. Dacă timpul va fi favorabil, concertul se va da în grădină. Inoeputul la 8 ore. — În aceleași zile va concerta muzica orășenescă în grădina dela „Pomul verde“, eventual în pavilionul de sticlă.

NECROLOG. Petru Pop paroch gr. cat. în Barcea-mare și cathechet la școalele de stat din Deva după un morb îndelungat împărtășit cu S. Taine și-a dat sufletul în mâinile Creatorului în etate de 38 ani și al 12-lea an al preoției sale. Inmormântarea s'a sêvrșit în Lăpușnic în 3 Iunie st. n. Fiă-i țărina ușoră!

Primul concert al corului de copii în Brașov.

În ziua S-lor Constantin și Elena, avurăm plăcerea de-a asista la primul concert dat de corul de copii, înființat prin zelul și stăruința d-lui profesor de muzică Timeteiă Popovici. Concertul a avut bun succes. Coriștii sunt recrutați din micii școlari și școlărițe cam dela 8—12 ani, în număr de vre-o 65. La început micii coriști erau cam surprinși și genați. Dela piesa a doua și a treia însă începură să oapete curagiu și corul a mers din ce în ce mai bine. S'au executat trei cântări bisericesti și alte trei populare de corul de copii pe trei voci, un cor de fetițe pe două voci și un cor mixt (copii și bărbați).

Programa a fost bine aleasă și foarte amuzantă. Concertul a fost cercetat de public numeros, așa că marea sală a gimnaziului român, precum și galeriile erau pline de domni și dame. Toți au rămas satisfăcuți de producțiune și și-au manifestat mulțămirea lor prin cele mai vii aplauze după fiă-care piesă, ba cele mai multe dintre punctele din program au trebuit să fiă chiar repetate. Cel mai complicat a fost punctul din urmă: „I-ul Concert (op. 15) de G. Musicescu“, care a fost executat de corul de copii cu concursul studenților din clasele superioare. Succesul a fost cât se pôte de bun.

La mijlocul concertului a urmat declamațiunea unei poezii umoristice de Speranță, de abiturientul C. Jurcan, cunoscut publicului Brașovean dela mai multe ocașuni, când s'a distins ca bun declamator. Și de astă-dată ténérul student a fost viu și îndelungat aplaudat.

Pôte fi vesel d-l profesor T. Popovici de succesul primului concert al corului său de copii, căci a satisfăcut așteptărilor tuturor.

Sperăm, că publicul român, apreiând frumosele sale stăruințe pe terenul cultivării muzicii între școlari, va săi dea și în viitor sprijinul și încurajarea de lipsă.

Adunarea generală

a „Asociațiunii pentru sprijinirea învățăcelilor și sodailor români meseriași“ din Brașov.

Dumineca trecută s'a intrunit adunarea generală a vechei noastre Asociațiuni din Brașov pentru sprijinirea învățăcelilor și sodailor români meseriași. Adunarea a

fost bine cercetată, mai ales din partea fruntașilor români din loc.

După cum se vede și din raportul comitetului despre lucrările sale în decursul anului trecut, pe care-l publicăm mai jos, Asociațiunea acésta a luat până acum un avânt din an în an mai mare și mai îmbucurător, mulțămită bunei sale conduceri. Astăzi ea are cu totul o avere în bani de vre-o 40,000 fl. Numărul copiilor, ce din toate părțile vin la Brașov pentru a învăța măestrii, încă este în continuă creștere. Adunarea nu s'a putut termina Dumineca trecută, rămânând a se continua încă în ziua a doua de Rosalii. De-oamdată din lucrările adunării trecute lăsăm să urmeze aci un rezumat din vorbirea de deschidere a zeosului președinte, d-nul Nicolae Petra-Petrescu, precum și raportul comitetului:

Vorbirea de deschidere.

Între multele societăți de tot felul, ce le avem noi Români, fără îndoială Asociațiunea noastră și cele de felul ei, au o însemnătate deosebită pentru poporul nostru. Acésta o recunoștem cu toții.

Întemeiătorii Asociațiunii noastre au încercat la înființarea ei o idee din cele mai salutare. Pentru-oă pe timpul acela, soim cu toții, Români nu se prea îndeletniceau cu de-ale meseriei. Terenul a fost părăginit la început. Munca și stăruința continuă însă au adus rōdele cele mai bogate.

Meseriașii noștri au sporit, tinerimea noastră a îmbrățișat tot felul de meserii. Sub tinerimea acésta înțeleg mai ales copiii țăranelor noștri. Abia în timpul din urmă a început așa dîsa inteligență a-și aplica și ea copiii la meserii.

Cu mulțămire trebuie să constatăm, că acum suntem pe calea cea bună. Cât de mare trebuie să ne fiă deoc bucuria noastră, că la avântul, ce-l iau meseriile la poporul nostru, Asociațiunea noastră a contribuit în mod foarte considerabil.

Ce bucurie trebuie să aibă întâiul președinte al Asociațiunii noastre, B. Baiulescu, acest prea venerat domn, — fi soitii prea bine, — care 20 de ani și-a jertfit timpul prețios pentru promovarea acestei societăți!

O fericire a fost pentru societate, că dela înființarea ei până astăzi, în diverse rânduri societatea noastră a fost sprijinită cu căldură și din partea publicului. În diferite restimpuri s'au găsit inimă generose, cari ne-au întins o mână de ajutor. Darurile aceste marimose ni-au făcut posibil, ca propășirea noastră să ia un avânt din cele mai frumoșe. O donațiă însemnată, moșteniri prin testamente și alte ajutōre considerabile ni-au înlesnit calea spre înaintare.

Raportul comitetului va arăta cu demărunțul mersul afacerilor noastre. Mi-am permis a Vê ruga în special să participați la adunarea de astăzi și mă bucur, că ați binevoit a vê prezenta într'un număr atât de frumos, cum nu am vădut de un șir de ani. Acésta dovedesce viul d-vōstre interes de cauza noastră. Vê mulțămese și vê rog dați atențiune obiectelor dela ordinea zilei... (Sgomotōse aplause.)

Raportul Comitetului.

Onor. Adunare generală! Comitetul D-v. are onōre a Vê raporta în cele următōre despre lucrările sale în decursul anului 1896:

1. Comitetul D-v. și-a dat totă sîlința, ca să promoveze nobilul scop al Asociațiunii noastre spre mulțămirea D-v. De aceea nici un moment n'a pierdut din vedere, care ar fi contribuit la înaintarea țintei mărețe.

Constatăm din capul locului, că agențele societății cresc din an în an, în porțiă foarte îmbucurătōre. Pe când afirmăm acésta, nu ne îndoim, că Onor. adunare generală, va binevoi a lua în considerare, că în aceeași măsură cresc și sarcinele grele împreunate cu aceste afaceri și dacă n'am putut face tot, ce am fi dorit, Vê rugăm să fim scusați.

În decursul anului s'au ținut în total

10 ședințe de Comitet, în care s'au pertractat lucrările cele mai importante.

Correspondența cu publicul din afară a ajuns în periodul trecut cifra foarte respectabilă de 270. Anul trecut au fost 150 piese. Rezolvarea lor nu numai cu pēna, dēr și cu umbrete ostenicioșe, în cea mai mare parte a urmat prin președintele Comitetului.

2. În anul expirat éră am fost norocoși a aședa un număr respectabil de ucenici la diferite meserii, și încă din ținuturi destul de îndepărtate, de pe la Bistrița, Deșiu, Abrud și alte locuri.

În anul 1896 s'au înscris de ucenici 91 băeți, anume: la papucari 17, zidari 14, lăcătuși 9, lemnari 7, mēsari 7, cismari 7, măcelari 6, croitori 5, fauri 5, tipografi 4, tinichigii 3, cojocari 2, ștrefari 2, compacatori 2, băcan 1.

În 1895 au eșit calle 60: Papucari 11, zidari 7, cismari 6, lăcătuși 6, mēsari 5, cojocari 4, lemnari 4, fauri 3, rotari 3, croitori 2, văpsitori de odăi 2, tipografi 1, măcelari 1, tinichigiu 1, băcan 1, plapomar 1, organist 1, tăbăcar 1.

Cu finea anului 1896 erau cu totul aședați în Brașov la diferite meserii 295 ucenici, anume: la păpucăria 45, zidăria 40, cismăria 34, lăcătușeria 26, mēsăria 24, lemnăria 24, croitoria 20, cojocăria 20, tipografia 12, ștrefăria 11, măcelăria 10, băcăria 9, fărurăria 8, tinichigii 5, compacatori 3, văpsitoria 2, rotăria 2.

Din cifrele acestea se vede, că ce însemnătate are Asociațiunea noastră în promovarea diferitelor meserii printre români.

3. Aniversarea onomastică a fericitului generos fondator Mihail Stroescu este o dî de bucurie pentru societatea noastră. Ea s'a sêrbat și în anul expirat cu solemnitate în biserica română din Gröveri, fiind prezenți și ucenici, căți au putut lua parte. Părintele protopop Bart. Baiulescu, carele a oficiat serviciul d-șeesc, a ținut o cuvântare ocașională.

În Dumineca următōre, după festivitate, ucenicii s'au adunat în sala de desemn a școalelor medii. Aci erau de față membri Comitetului și alți prea onor. domni.

Președintele se adresă mai întâi ținuturilor cu o vorbire acomodată festivității și le dete sfaturile de purtare bună și despre folōșele meseriilor. După acestea s'au împărțit la 76 elevi hainițe și anume: 31 părechii de cisme, 30 rocuri, 15 părechii pantalonii.

Esperiența făcută cu împărțirea de haine, ne arată că acésta e foarte mare binefacere pentru ei. Din cauza acésta Comitetul a aflat de bine a urca dotațiunea menită pentru procurarea de haine dela 300 la 400 flor.

4. Asociațiunea a primit și în anul expirat suma de 533 fl., ce ni-se pune la dispozițiă de cătră onor. Comitet al societății „Transilvania“ din Bucuresci, care sumă se împarte ca burse între ucenicii mai sêraci. Aceeăș societate ne mai trimite sub numele de Bursa Adrian un ajutor de 50 fl., cu care se plătesce taxa anuală pentru un ucenic la lăcătușeria. A primit mai departe ajutorul anual de fl. 100 dela Biserica Sf. Nicolae din Scheiți. În fine comitetul a fost norocos a primi și în anul acésta suma de 200 fl. votată prin liberalitatea adunării generale a institutului „Albina“ pentru acoperirea taxelor școlare ale ucenicilor.

Grațiă acestor ajutōre, cum și venitelor fundațiunei geneșilor Milail și Elisa Stroescu, Comitetul D-v. a fost în stare să speșeze pentru promovarea scopurilor societății suma însemnată de 1776 fl. 49 cr.

5. Numărul membrilor ordinari este, durere, prea mic față de scopul măreț, ce'l urmăresce societatea noastră. Și ar fi și de dorit, ca publicul român să țină cont de progresul îmbucurător și salutar, care'l face Asociațiunea noastră pentru națiune.

Cu plăcere amintim, că în anul expirat s'a înscris ca membru fondator cu taxa de 20 fl. d-l George Boeriu, supratenente pens. în Vad.

Cu finea anului 1896 societatea nu-

mără 75 membri fondatori și 5 membri onorari.

În decursul perioadei trecut au re-pausat dintre membri fondatori: adv. N. Strevoiu, prof. Dr. I. Bozocanu, paroch. (†) Perșinar și prof. em. D. Almășan. Adunarea gen. este rugată a-și exprima prin ridicare condolențele sale pentru pierderea acestor membri vrednici.

6. Prin societatea noastră s'au împărțit cu stipendii 23 ucenici, 6 de la comitetul Bisericii Sf. Nicolae au primit burse 14 ucenici numai din localitate. Afară de acesta s'au mai împărțit elevi de la Asociațiunea noastră și din ajutoarele fundațiunii Andronic din Sibiu.

7. În anul trecut comitetul nostru a primit gratuit următoarele diare: 1) „Gazeta Transilvaniei“, 2) „Transilvania“. 3) „Folia Poporului“, 4) „Apărătorul sănătății“.

8. Eforia școlilor române din loc ni-a pus la dispoziție pentru anul trecut, pe fiă-care Duminecă, câte 10 bilete de bae de abur gratuite pentru ucenicii noștri.

9. Reuniunea sodalilor români și-a continuat activitatea și în anul trecut, dând obicinuitele petreceri la sărbătorea Născerii Domnului și de Sf. Pașci.

10. Comitetul D-v. pătuns de chemarea sa și conștii de datorințele luate asupra-și, au mai luat și următoarele măsuri în interesul promovării scopului Asociațiunii:

a) s'a adresat d-lui adv. din Zărnesci Nicolau Garoiu, care este președintele Despărțământului Bran al Asociațiunii transilvane, și l'a întrebat dacă nu ar fi aplicat Comitetul numitului Despărțământ a a ne ajuta să plasăm mai mulți băieți la meserii, din cercul respectiv, contribuind comitetul cu 10 fl. de fiă-care elev pentru acoperirea taxei școlare, pentru oas de bôlă și alte spese?

D-l adv. Garoiu cu plăcere ni-a promis tot concursul. Începutul s'a făcut deja cu plasarea unui tîner din Poiana Mărului la un măestru mésar de aici:

b) a luat dispoziție ca membrii singurarii din Comitet să cerceteze ucenicii pe la măestri, pentru a se informa de tractarea și conduita lor, prin acesta a susținut moralul în ucenici, dojenind pe cei neglijenți și îmbărbătând pe cei harnici; în fine:

c) Comitetul a inițiat o mișcare, pe care sperăm, că și onor. adunarea generală va aproba-c ca pe o problemă de foarte mare importanță.

Anume Comitetul a convocat la 2 conferențe pe toți meseriașii și industriașii români din Brașov. Scopul conferențelor a fost pregătirea celor de lipsă pentru intrarea tuturor branșelor de meserii și industrii române într-o societate. Aceasta să fiă centru, aici să se cunoască meseriașii, să se sfătuiască asupra afacerilor lor, se chibzuiescă asupra modului cum s'ar pute face mai cu înlesnire cunoscuți marelui public, — să se înțeleagă asupra modului cum s'ar putea ajutama în cas de bôlă, etc. Aici s'ar pute crea un centru, unde s'ar pute adresa chiar și publicul în casurile, când are trebuințe de meseriași.

Cam acestea ar fi cestiunile, cu cari ar trebui să se ocupe societatea proiectată de Comitet. Constatăm cu bucurie, că meseriașii români au înțeles intențiunea noastră au salutată cu căldură invitarea noastră. Un comitet compus din diferite branșe se ocupă deja cu pregătirea lucrărilor spre scopul indicat.

11. La budgetul anului 1897, Comitetul a introdus între spesele fundațiunii generoșilor Mihail și Elisia Stroescu două poziții nouă: pentru premiarea măestrilor și pentru ajutorarea a doi sodali, cari vor voi să meargă în străinătate. Aceasta este în consonanță cu dispozițiile testamentare ale donatorilor.

Cu ziua de astăzi expiră timpul de 3 ani pentru care a fost ales comitetul actual. Depunând deci mandatul nostru în mâinile adunării generale o rugăm respectuos să primescă mulțumirile noastre pentru deosebita încredere, cu care am fost onorați din partea D-Voștră și să binevoiescă a dispune alegerea noului Comitet pe perioada 1897—9.

Comitetul rîgă în fine, pe onorata Adunare generală a lua următoarele decizii:

1) a se lua Raportul comitetului la cunoștință și a se da Comitetului absolutoriu pentru lucrările anului 1896. 2) a se aduce mulțumită în scris. a) generoșei donatoare d-nei Elisa Stroescu, b) Societății Transilvania, c) Institutului de credit și economii „Albina“ din Sibiu. d) Comitetului Bisericii sf. Nicolae din Scheiu. e) Redacțiunilor, care au binevoit a ne trimite câte un exemplar gratuit; f) Eforiei școlilor medii pentru acordarea gratuită a biletelor de bae. 3) Mulțumită protocolară d-lui nou membru fondator George Boeriu supratenent pens. în Vad. 4) Alegerea noului Comitet pe următorul trieniu. 5) Primirea budgetului pe an. 1897.

Esamene la sate.

Intregalde, 21 Mai v. 1897.

În 11 a luni curente st. v. s'a ținut esamenul din comuna Intregalde, despre decursul căruia, voind a satisface însărcinării participanților, îmi i-au libertate a Vă raporta următoarele:

Intregaldele este una dintre cele mai închise comune de munte, cu nise stînci prăpăstioase, adăncimi înfricoșate și nise căi care de care mai primejdioase, astfel că și în timpul de vară rar este cercetată și cam numai de bărbății curioși de-a admira frumsețele naturii, ori mai bine dis minunile Creatorului. Dér din sîmul poporului acestei comune au eșit bărbăți aleși și luminați ca actualul vicar al Hategului Nicolau Nestor; distinsul profesor gimnazial din Blășiu protopresbiter onorar Silvestru Nestor; protopopol Heteșan etc. O dovadă scéta că și prin înfundăturile munților se află mlădițe romănesci, care cultivate fiind, devin vrednici bărbăți ai națiunii.

Durere însă, mare durere, că omenii noștri de biserică și de școlă prea puțin s'interesează. Dovadă și micul nume al elevilor prezenți la esamenul din cestiune și și mai micul număr al participanților, măcar că un învățător zelos și harnic, ca și totodată preotul Nicolau Necrelescu nu mulți s'or afla. Precisele și clarele răspunsuri ale micilor elevi din toate obiectele propuse te puneau în uimire; ér declamările și cântările își părea că te ridică în slavă, unele din ele au trebuit să fiă și repetate. Esamenul a fost condus cu cea mai bună tactică de părintele Petru Raica din Cetea.

După terminarea esamenului, vrednicul paroch local, tot-odată director școlar D-l Ioan Nestor a dat o masă comună la casa sa, unde s'au cântat mai multe din frumosele și de inimi înălțătoarele noastre cântări romănesci. Nici toastele nu au lipsit. D-l L. Ciorbea a toastat pentru învățătorul și preotul român, d-l Necrelescu pentru comisarul esamenului; d-l Raica pentru ôspele din depărtare L. Ciorbea etc. Petrecania scéta, ca și care puține vor fi mai văduț Intregaldele, a durat până târziu, când apoi cu toții ne-am depărtat ducend în inimile noastre cele mai frumoase suveniruri și amintiri.

Bine ar fi, dacă încă dela multe esamene tot cu astfel de suveniruri și amintiri ne-am depărta, cu acea adăugere ca numărul elevilor și al participanților să fiă însă mai mare.

Ponor, Maiu 1897.

În 8 (20) Maiu s'a ținut esamenile din Ponor. Prezenți 18 elevi. Ca învățător a funcționat teologul absolut Laurențiu Ciorbea, care deși mai tot anul bolnăvicioș totuși a făcut cu școlarii un progres stăt de bun, încât a întrecut toate așteptările!

Șomoștelnic, 30 Maiu n. 1897.

La școlă gr. cat. din Șomoștelnic s'a ținut esamenile în 21 Maiu. Învățător d-l Bichisiu Filon. Serisorii de esamen erau pe masă numai trei (două în limba maghiară și una în limba română). Clasificațiunile

elevilor nu erau pregătite. S'au esaminat din catehism, ceticul în română și aritmetică. Din celelalte obiecte a declarat învățătorul, că n'a propus nimic, scusându-se cu aceea, că nu are edificiu de școlă.

Ce e drept la noi edificiu de școlă nu există, însă sporul ce l'a făcut învățătorul de doi ani de când e la noi, nu e de natură a încuraja pe popor să-și facă școlă, căci afară de puțin cetic mecanic și réu, băieții nu știu nimic. Dorim îndreptarea lucrurilor!

„Unul din cei de față“.

Ajutore pentru învățăceii meseriași români.

Concurs.

Devenind vacante un-spre-dece ajutore de câte 25 fl. la an pentru învățăceii meseriași români din Transilvania, din subvențiunea ce primesce Asociațiunea spre acel scop dela societatea „Transilvania“ din București, se escrie concurs pentru conferirea acelor ajutore cu începutul anului 1897.

Învățăceii meseriași, cari doresc a reflecta la vre-unul dintre aceste ajutore, să înainteze pe lângă cerere următoarele documente: 1) atestat de botez în original s'eu în copie legalizată; 2) testimoniu școlastic cel puțin de 4 clase elementare; 3) atestat, că se află deja lucrând la vre-un măestru s'eu corporațiune și cu ce succes; 4) contract, în original s'eu copie legalizată, încheiat cu măestrii conform §. 61, al legii industriale (Art. leg. XVII 1884); 5) atestat de moralitate dela autoritatea locală competentă și 6) adeverință dela părinți s'eu tutori, că sunt decisi a-i lăsa la învățătură, până se vor perfecționa pe deplin.

Cererile instruite cu aceste documente, să se înainteze la subsemnatul comitet până în 30 Iunie 1897 stil nou. Cererile intrate mai târziu nu se vor considera.

Sibiu, din ședința comitetului Asociațiunii transilvane, ținută la 8 Aprilie 1897.

Dr. H. Pușcarin, Dr. V. Bologa,
vice-președ. secr. II.

Literatură.

În editura Tipografiei „Aurora“ A. Todoran din Gherla (Szamosújvár) a apărut: „Opșaguri, cât cioplite, cât pîlbe și la lume împărțite“ de Ioan Pop Reteganul. Este o carte de vre-o 184 pag. format mic plăcut, cuprindend vre-o 60 de poesii glumețe. Prețul 40 cr.

În Tipografia Diecesană din Caransebeș a apărut Nr. 2 din seria de publicațiuni intitulată „Biblioteca Noastră“. Acest număr conține: „Iancu de Hunyad, cercetare istorică de Iosif Bălan“. E o cärticică interesantă și bine scrisă, avend în text și două ilustrațiuni bine reușite („Iancu de Hunyad“ și „Iancu de Hunyad în lupta dela Varna“). Din „Biblioteca Noastră“ apare în fiă-care lună cel puțin un număr. Director al ei e d-l E. Hodoș. Abonamentele se fac pentru câte o seriă de 5 și de 10 numere. Seria de 5 numere costă 70 cr. (1 leu 75 bani), ér seria de 10 costă 1 fl. 40 cr. (3 lei 50 bani). Se vine așa-déră 14 cr. pentru un număr, trimis acasă francat îndată ce apare, — un preț foarte eștin în asemănare cu mărimea cärticicelor, care au un format foarte plăcut și tipar frumos.

Istoria Pedagogiei de V. Gr. Borgovan a eșit deja de sub tipar în editura librăriei H. Steinberg din București (Strada Șelari 18). Prețul 3 lei. Se pôte procura și prin administrația diarului nostru.

În editura „Tipografiei“, societate pe acțiuni în Sibiu, a apărut: Reprîvire, primul articol din scrierile publicate de celebrul filosof german Max Nordau, sub titlul: „Parodoxe sociologice“. Traducere de Rosmarin. Prețul 20.

Despre Religione și Credință

II.

Mulți dic, că timpul credinței a trecut, că omenii nu mai sunt așa de simpli, ca să credă fără să înțelégă, ci ei voesc a ști, a vedea și a auzi. Sunt foarte mulți cari, spoiți cu câte-va cunoștințe, însă vorbe deșerte contra religiunii, voind să arate avuția filosofiei asupra religiunii, pentru-că alt obiect nu au în capul lor, deșert de ideile cele drepte, ce trebuie să le primescă încă din lăgên pentru a se face creștini buni și omeni onești.

Până astăzi însă nu s'a văduț om, care desprețuind religiunea, să fiă onest, atât moralicesce, cât și spiritualicesce. Causa este creșterea; căci dacă din prunciă ar fi primit o creștere dréptă, și ar fi avut în naintea ochilor lor exemple fumose, dacă li-s'ar fi inspirat temerea de Dumneșeu, iubirea de omenire, respectul cătră părinți, dragostea cătră aprópele, ca în ori-ce ocaziune să îmbrățișeze virtutea, care singură face pe om fericit, am avea astăzi mai mulți membri ai bisericii noastre, de cari națiunea are mare trebuință în aceste timpuri de grele ispite.

Dér astăzi, în secolul civilizațiunii și luminei, vedem în loc de progres o mare decreșcere, și cu mare durere, chiar din ceta celor mai pricepuți, din ceta celor, căroro li-ar plăce a figura și a trece de omeni învățați, vedem atăția inși, cari numai prin acea vor să-și arate învățătura, ca să vorbescă contra învățăturei mântuitoare a lui Christos; ba ceva mai mult; astăzi a ajuns la modă, care se întinde ca riia, de-a nu cerceta biserică, și a nu respecta cele sfinte; a face cruce este lucru netrebnic și de ris la cei rétăciți de adevărata credință a Mântuitorului Christos. Vedem cu durere pe cei mai mulți, cari îndată ce ajung în societate, s'eu într-o funcțiune mai bună, cel dintăi lucru al lor este, de-a batjocori religiunea și a nu mai crede în nimica din mântuitoarea învățătura a lui Christos, ér celui, pe care-l observă că ține la biserică și la învățăturile sfinte, îi dau porecla de „bigot“ și „incult“, dicendu-i-se, că nu corăspunde cu secolul civilizațiunii moderne (!). Astăzi acela, care defaimă și batjocuresce religiunea mai cu loc, vré să trecă ca om mai învățat și mai luminat (!)

Părinții trebuie să-și creșcă fiii întru frica lui Dumneșeu, că étă ce dice Isus Sirac: „Copii ai, învață-i pe ei, înduplică grumazul lor din prunciă“ (7. 25). Cu inima zdrobită însă trebuie să vedem, că astăzi cei mai mulți părinți nu îngrijesc aprópe de loc de adevărata fericire a copiilor.

Părinții sunt dator să dea fiilor esemple bune în toate; căci foarte drept dice filosoful Aristotele, că: „natura a sădit în prunci însușirea aceea, ca să facă ceea ce ved, că fac părinții“. Așa-dér copiilor trebuie din frageda lor etate a le insufla simțul de religiune; căci religiunea este primul impuls de iubire cătră mamă, tată și cătră frații săi. Sântenia religiunii, ce s'a aprins în frageda lui inimă, arde apoi ca o flacără a devoțiunii înaintea altarului lui Dumneșeu.

Părinții, cari astfel nutresc amorul în inima copiilor, nutresc în fragedul lor simț de religiositate germenile cel mai sublim și mai sacru, cel pôte simți omul. Căci „Dumneșeu este mărimea a totă dragostea, și cine trăeșce în dragoste, trăeșce în Dumneșeu. (Ion 4, 6.)

Conceptele religiei, care le-am adoptat încă din frageda copilărie, rămân neșterse din memorie și inimă; ele lucesc lămurit, când toate în jurul spiritului nostru se văd întunecate, și sunt pentru cel desperat de multe ori unica rață de scăpare, când barca norocului și a vieții ar amenința să se cutunde și să se sfărâme de stâncile cele tari. Simpla cugetare la Dumnezeu și la virtutea creștină de multe ori a scăpat pe mulți din valurile peirei. Religionea la mulți nefericiți, în timpul celor mai critice momente ale necazului, a smuls cuțitul desperării din mână.

Religiunea creștină este aceea, care a eliberat spiritul omului dela robia naturii. Sub conducerea religiei creștine omul a devenit liber, și în deplina conștiință despre înalta sa destinațiune, el începând lucrarea neîncetat pentru perfecționarea sa morală și intelectuală.

Cum am dis, religionea este legătura cea mai tare între Dumnezeu și om; să vedem acuma, cine este Dumnezeu și cine este omul? — Dumnezeu este ziditorul tuturor, El a făcut totul din neant la ființă, El ni-a dat ființă și prin a sa Provedință ne îngrijesc pentru bună-tatea sa.

Omul este făptura mânelor lui Dumnezeu, este dator să credă întru însul, să-l iubească, să se temă de dânsul și să împlinescă poruncile lui. Iubirea noastră către Dumnezeu și temerea, adică respectul către El, stă în a conforma faptele noastre cu voia Lui. Voința lui Dumnezeu este, să ne iubim unul pe altul ca frații și ca fi ai aceluiași părinte. Să iubim pe inimicii noștri și să facem bine celor ce ne urăsc pe noi.

Religiunea este baza tuturor celorlalte cunoștințe; ă credința este baza religiei.

Credința este virtutea supranaturală, prin care suntem inspirați și ajutați de grația lui Dumnezeu și ținem de adevărate cele descoperite de El. Credința este lumina, prin care omul devine capabil a rezolva misteriiile timpului și ale eternității. Fără această lumină n'ar pute fi nici virtute, nici o consolatiune pe pământ. Cu cât credința omului este mai mare, cu atât el se nobilizează, se luminează mai mult, și se legă mai de aproape cu Dumnezeu, care este Creatorul său. Credința mai este actul cel mai profund și mai mareș al conștiinței omului. A crede în Dumnezeu este a simți pe Dumnezeu înăuntrul nostru și a fi convins de existența sa. Cel ce crede legei ascultă de poruncă, și cel ce speră spre Domnul nu se va lipsi. Tot darul și nedreptatea se va scurge, ă credința în etern va sta. (Isus Sirac 24, 40, 14).

Credința este necesară întregii societăți, căci ea predică bunătatea și dreptatea. Ea este legătura spiritelor, pe care le reunesc în același adevăruri legile umane. Ea este mângâierea celor nefericiți, viața dreptului, frâul celor răi și izvorul tuturor virtuților.

Astăzi dă credința este cea mai prețioasă dintre toate tesaurii; ea este izvorul tuturor luminilor din lume, mai cu seamă fiindcă fără credință nu se poate spera mântuire. Mai bine este a pierde totul, decât credința, pentru-că dacă pierdem credința am pierdut totul.

Credința aduce spiritul omenesc la supunere. Spiritul omenesc, care se întemează pe a sa credință, n'are trebuință de nici un sprijin, căci credința lui cea nemărginită este cea mai adevărată probă pentru el. Cel ce se îndesce și cere probe asupra credinței, se asemănă cu comer-

ciantul, care caută garanția, fiindcă îi lipsesc alte asigurări mai bune; și toate acele garanții nu sunt altceva, decât numai nise semne ale îndoiinței, slăbiciunii și neaverii.

Cine voesce, ca prin explicațiunii și probe să ajungă la Dumnezeu, acela poate să facă orecare înaintare în felul acesta, însă vatămă Dumnezeu prin indoela și necredința sa; se depărtează de religione și rămâne străin de cunoștințele cele mai înalte. Nimic nu este mai sigur decât credința, că ea este darul și îndurarea lui Dumnezeu.

Prof. Dr. Elefterescu.

ECONOMIA.

Sămănați mei (mălai mărunt).

Ingrijat de miseria, ce are să urmeze în Transilvania și părțile ei muntoase și reci locuite de Români în urma continuilor ploii de deșe săptămâni, ce la început au împiedecat și ținut în loc pe agronomi de nu au putut ara, rămânând astfel necultivate cele mai productive locuri ca șesul Murășului și al Târnavelor, ă acum îi țin în loc, de nu pot plivi grânele și săpa cucuruzele; am creșut, că nu voi greși, dacă voi trage atențiunea agronomilor asupra inului și a meiului, care se mai pot sămăna cu speranța, de-ă avă buna recoltă și rezultat.

Inul și cultura lui e cunoscută în toate părțile; nu așa însă Meiul, căruia Ardeienii îi dic mălai mărunt și nu e cunoscut decât în părțile Brașovului și în cele trei scaune săculești.

Meiul e o plantă păioasă la foi, mai late decât ierba, însă nu așa late ca ale cucuruzului; e foarte productiv, nu cere altă cultură, decât să fi sămănat, bine grăpat cu spină, și o ploaie bună ajunge ca să crească, să se desvolte și să rodască însutit, e mai productiv și decât ovăsul.

Meiul cere sol gras și în vărăturile apelor, ce au esundat creșce și îi priice de minune. El nu se sapă, ci se seceră. În România liberă țeranii mănăncă mai bucuroși mălai de mei decât cea de porumb. Din mei se fabrică păsutul, ce se găsește în comerț în toate bătăniile. Eu l'am folosit la ținutul și îngrășatul rimătorilor și-l recomand cu tot de-adinsul agronomilor noștri, ale căror pământuri au rămas nearate, seu, arate și sămănate fiind, au fost inundate, spalate de Mureș, Târnavă, Olt și alte râuri, văi și părae, și umplute de burueni.

Se prea înțelege, că fiind meiul mic și mărunt în grăunț, pământul după arătură trebuie grăpat, apoi sămănat cam ca inul de des, și apoi ărași grăpat cu grapa impletită cu spină. În vărătură, pe unde au lăsat apele noroiu, cred, că se poate sămăna și fără arătură, numai să fiă locul bine grăpat.

Meiului, ca și inului, îi trebuie numai trei luni de zile pentru creșcere, desvoltare, și cōcere, prin urmare se poate sămăna cu bună speranță de succes până la 15—20 Ciresar și chiar până la începutul lui Cuptor, însă cu risicul, de-a nu se cōce bine, ci numai de-a da 2—3 cară bune de nutreț pentru vite.

Astăzi, în 5 Iunie n., în pieta Brașovului costă hectolitrul 6 fl. 50 cr.*). Cu sămăna din un hectolitr se pot sămăna 10—15 jugere cu bun prospect de rezultat. Cei ce ar dori să facă o încercare, să se adreseze la firma: „Dumitru Eremias, nepoi”, în Brașov, și vor fi serviți cu totă promptitudinea.

Au să cēră 10, 20, 30, 50—100 chilograme, costând 7—8 cr. chilog.

Dela Brașov până la Teuș pōte și mai departe, se ia un crucer de chilogram la calea ferată; prin urmare 10 chilograme, cari ajung pentru sămănatul unui juger de loc, cred, că nu vor costa pe cumpărătorii mai mult de 100 cr. seu 1 fl. Dând Dumnezeu apoi ploaie bună după ce-l vor sămăna, vor lua 4—500 de chilograme, încât nu vor mai striga asupra cerului, care până aci a fost ingrat.

Axentia Severu.

MULTE ȘI DE TOATE.

Răpirea femeilor.

Obiceiul de a răpi soțiile domnia în vechime aprōpe la toate popōrele. După legile lui Manu, una din acele opt forme legale a ceremoniei căsătoriei era ritul Rak-shala-ului, adică: „Răpirea prin putere a fetei, care țipă, după ce părinții ei au fost ucși seu răniți și casele lor devastate”.

Acest rit era autorizat prin o tradițiune sacră la Kshatriyail. După Dionisios din Halicarnassa, căsătoria prin captură a fost un obicei al vechii Grecie. și Plutarch ne spune, că la Sparta era observată ca un simbol principal în ceremonia căsătoriei.

La Români mirăsa se arunca la genunchiele mamei sale și era smăncită cu violență de către mirele și prietini lui.

În timpurile istorice acesta nu era decât o ceremonie, dă la o epocă anterioară, captura femeilor era o realitate. Cine n'are în memorie răpirea femeilor sabine?

Vechii Teutoni răpiau adesea femeile pe care le luau de soții. Vorbind de națiunile scandinave, Olaus Magnus spune, că erau necontenti în războiu una contra alta, *propter raptas virgines aut arripendas*. La Velși, în dimineața căsătoriei, mirele, însoțit de pretinii săi călări, răpea femeia ce trebuia să-i fiă de soție. Slavii din timpurile vechi, după Nestor, își răpeau femeile. La Esclavonii din sud răpirea *de facto* era în vīgore la începutul secolului nostru.

Acest obicei există și astăzi la multe popōre sălbatice. Coke, vorbind de locuitorii din Unimak, spune că ei năvăliră în insula Aleutie și răpiră femeile, obiectul constant al războielor lor. La Ahtii, un bărbat fură adesea ori pe o femeie din propriu-i neam, pe când Bonakii din California nu se căsătorese decât cu femei răpite în războiu cu alte populațiuni. Macasii dela Ecvator cumpără soțiile lor decât sunt de nemul lor; altmintrelea le răpesc prin forță. Toate popōrele Caraibe aveau obiceiul de a răpi femeile dela celelalte populațiuni, încât bărbatii nu se puteau înțelege în vorbe cu femeile lor și von Martius afirmă, că actualmente sunt în Brasilia populațiuni care nu-și procură femei decât furând fetele dela vecini.

Tangutani, Samoezii, Votyakii, etc., au încă și astăzi obiceiul de a-și răpi soțiile seu fetele pe care le iubesc când nu-și destul de avuți ca să le cumpere. La Laponii, Estonieni și Finezi căsătoria se făcea prin răpire până în vécul trecut.

Dr. Nansen ne spune, că pe cōstele de Est ale Grōnlandei, singurul mod de a contracta o căsătorie este și astăzi, ca bărbatul să mērgă la cortul fetei pe care și-a pus ochiul, s'o ia de pē și s'o tragă până la cortul lui. De multe ori fata resistă cu violență, fie că în adevăr ăreșce pe răpitor, fie că vrea să arate simțăminte de rușine și de pudōre. Scena devine astfel cu totul violentă; familia fetei o priveșce însă cu cea mai perfectă liniște, considerând această luptă ca o afacere intimă, în care n'are ce să se amestece.

*) La Brașov și împrejurime se cōpētă mei și cu 3 fl. 40—3 fl. 80 cr., dă aceasta fiind adus din România și ținut în magazine de ani nu mai încolțesce, ă meiul de sămăna produs la noi e cu 6 fl. 50 cr. hectl. la speculanți.

Cu timpul aceste moravuri barbare tind a dispăre de peste tot locul; ele se rezăsc însă ca un simbol aprōpe universal în ceremoniele căsătoriei.

La Indianii mosquitoei, odată ce nunta e hotărâtă, și după ce mirele a plătit darurile făgăduite, el răpește pe mirăsa, prin violență prefăcută. Acesta e considerat ca un preliminar esențial ai căsătoriei, și e un punct de onōre pentru mirăsa să țipe, să plângă, să resiste, ori cât de drag i-ar fi mirele.

Unipessii n'au altă ceremonie a căsătoriei de cât, că fata e răpită cu toate formele violenței din casa părinților săi.

La Wakambași căsătoria se face prin vândarea fetei; mirele însă trebuie s'o răpescă prin forță seu s'o fure prin vicleșug.

La Buchuanani, spune d-l Coonder, prin ceremoniele căsătoriei, una consistă în aruncarea unei săgete de către mirele în coliba miresei.

Aceste obiceiuri se găseșce la aprōpe toate popōrele din Asia și din Africa, și urmele lor sunt încă prea vizibile în ceremoniele căsătoriei a multora din națiunile civilizate, și în special la noi Români.

Nebuni... dīariști.

Într'o revistă medicală franceză se relatează, că în mai multe case de nebuni din Anglia medicii au avut ideia fericiată de-a introduce dīaristica la pacienții lor, ca ocupați și cură în același timp. După statisticele anuale ale acestor institute, ideia de care e vorba a avut rezultate foarte bune.

Se aduc exemple, cari dovedesc, că nebunii au mare pornire pentru dīaristica și că de multe ori în acest mod dau lamuriri despre starea lor, pe cari verbal le refuzau cu îndărătnicie. De pūdă anul din bolnavii nu voise cu nici un preș să explice ideia lui fixă; acesta se manifesta numai prin faptul, că el nu voia să mănānce nimic. Îndată însă ce-i puse la dispoziție material de scris, lucrul s'a lamurit.

Bolnavii scrie adică: „Doresc să fim imortalizat cât mai curēnd. E un soandă nemăpomenit, că sunt silit să tărăso prețutandul, cu mine, un corp deja mort și trecut în putrefacție”. Medicul scria acuma, ce tratament să-i aplic și, după utimele scrii, bolnavul merge mai bine.

Un alt bolnav scrie: „Se caută pentru un tron, pe care discreția ne opresce de a-l desșina mai de aprōpe, un împērat seu rege, cu experiența în acest fel de afacere. Țarul Rusiei nu va fi primit”.

POȘTA REDACȚIUNELI.

„Unii invēțator tractual”, în Sălăgiu. Am cetit și noi noțița, ce-o publică fōia unghureșcă „Szilagy” despre adunarea invēțatorilor români din tractul Crasuei. Dacă s'ar putē constata, că în adevăr autorul ei este unul dintre membrii adunării, ar fi trist și ar merita să fiă înfierat un astfel de „ungău”. Numai pe baza unor combinațiuni însă nu puteți suspiciōna în public pe nimenia. A cere rectifiicare nu este posibil în cazul de față; prin urmare interpelearea d-vōstre n'ar putē duce la nici un rezultat.

Calendarul săptămănei.

MAIÜ. are 31 zile. FLORAR.		
Zilele	Călend. Iul. v.	Călend. Gregor.
Dum.	25 6 † Af. c. sf. Ión	6 1 † Rosalii.
Luni	26 S. apost. Carp.	7 2 Rosalii
Mărgi	27 S. m. Teraponte	8 Ep. Medard.
Mer.	28 C. pâr. Nichită	9 Felică
Joi	29 S. c. M. Teodosia	10 Margareta.
Vin.	30 C. pâr. n. Isachie	11 Ap. Varnava.
Săm.	31 Pâr. apos. Erem.	12 Ioan Faa.

Tărgul de rimători din Steinbruch. Starea rimătorilor a fost la 1 Iunie de 31568 capete, la 2 Iunie au nerat 1256 capete și au eșit 484 capete rămânând la 3 Iunie un număr de 32340 capete.

Se notēză marfa: unghureșcă veche grea dela — cr. până la — cr. marfă unghureșcă tineră grea dela — cr. până la — cr., de mijlos deia — cr. până la — cr. ușōră deia — cr. până la — cr.

Bursa de mărfuri din Budapesta. din 2 Iunie n. 1897.

Table with columns: Săminte, Calitatea per Hect., Prețul per 100 chilogr., and various grain types like Grâu Bănățeneș, Orz, etc.

Bursa de București din 1 Iunie n. 1897.

Table with columns: Valori, Do. bândă, Scad. cup., Cu banf gata, listing various financial instruments and bank rates.

SCOMPTURÎ:

Table listing exchange rates for various locations like Paris, Petersburg, Berlin, London, Vienna, etc.

Cursul pieței Brașov.

Table listing market prices for various goods like Banenote rom., Argint român., Napoleon-d'or, etc.

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Table listing grain prices with columns: Măsura și greutatea, Calitatea, Valuta austr., and types of grain like Grâu cel mai frumos, etc.

Cursul la bursa din Viena.

Table listing exchange rates for various currencies and commodities like Renta ung. de aur, Impr. căil. fer. ung., etc.

Az ajánlatok 1897. Junlus ho 19-ig d. e. 9 óráig Lukács Károly község-jegyző kezéhez, anynyival bizonyosabban beadandók, mivel később érkező ajánlatok nem fogadtatnak el.

Az árverezési és szerződési feltételek Hosszufalu község előljáróságánál, valamint a helybeli m. kir. erdőgondnokságnál a hivatalos órákban megtekinthetők.

Kelt Hosszufalu, 1897 Május 31. Az előljáróság: Plésa István, Lukács Károly, bíró helyettes. jegyző.

Stofe veritabile din Brünn, pentru Sesonul de Vară și Tómná. Un Coupon de 3.10 metri lungime, complet pentru o garnitură de haine bărbătești...

Photoplasticum Esposiție de fotografii pe sticlă originale lângă promenada de jos. Duminecă în 6 Iunie: Partea I. a Esposiției din Paris din anul 1889.

Proprietar: Dr. Aurel Muresianu. Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

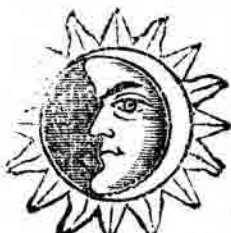
Arverezési hirdetmény.

Alattirt előljáróság közhire teszi, hogy a Hosszufalu község tulajdonát képező erdőrezsben az 1897 évi Junius hó 19 én délelőt 10 orakor Hosszufalu község házánál megtartandó zárt írásbeli ajánlati tárgyalás után, a következő fahozamok fognak eladatni.

Basilium L. Popovic, MARE DEPOSIT DE MOBILE Brașov, Strada Vămii Nr. 21. Subscrisul are onărea a aduce la cunoștința On. public, că fostul Primul deposit de mobile al Consorțiului de măsură din Brașov.

TACĂMURILE CHRISTOFLE,

recunoscute de calitate superioară, le vând cu prețuri scăzute.

- 12 linguri de masă fl. 14.—
- 6 părechii tacămurii de masă fl. 14.—
- 6 " " " " " fl. 11.—
- 12 lingurițe de cafea fl. 7.50

Totodată recomand arangiamntul electric, cu care lucrez de 15 ani, pentru

aurit și argintărit

obiecte mai mari și anume: feșnice, tave, urciore, potire etc.

Cu distinsă stimă:

Adolf Resch,

Giuvaergiu, Strada porții 7.

1279,2-3.

Candele, cruci, și potire cu prețuri dela fl. 8 până la fl. 25, sunt totdeauna gata spre vândare.

A V I S.

Am onôrea a face cunoscut on. public, că mi s'a dat concesiune pentru

Comisiune și agentură.

Mă ocup cu **cumpărare și vândare** de case, prăvălii, moșii și mă voi sili a satisface încrederei, ca intermediar la afacerii de vândări și cumpărări.

Rugându-me de on. public a se adresa mie cu confidență, sunt cu destinsă stimă

Samuel Weinerth,
comisiune și agentura.

Brasov, strada lungă Nr. 1.

1278,3-3

Tramvaiul Brașov-Satulung.

Publicațiune.

Subscrisa administrație aduce la cunoscință, că **cu începerea dela 1 Iunie a. c. emite bilete de abonament pe linia tramvaiului** cu termin de o lună, un pătrar de an, jumătate de an și un an.

Prețul biletelor de abonament este următorul:

Linia	Clasa	pe 1 lună		pe 3 luni		pe 6 luni		pe un an	
		fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.
Zona I. I. Comunicație internă	I.	3	75	11	—	21	50	42	—
	II.	3	—	8	75	17	—	33	—
Zona II. II. Comunicația internă	I.	5	—	14	75	29	—	57	—
	II.	4	—	11	75	23	—	45	—
Zona III. I. Comunicație depărtată	I.	6	25	18	50	36	50	72	—
	II.	5	—	14	75	29	—	57	—
Zona IV. II. Comunicație depăr. până la Dirste	I.	7	50	22	35	44	—	87	—
	II.	6	—	17	75	35	—	69	—
Zona V. II. Comunicație dep. dela răs-pântia Dirste până la Satulung	I.	10	—	29	75	59	—	117	—
	II.	8	—	23	75	47	—	93	—

Modalitatea întrebuițării biletelor de abonament.

- 1) Bilete de abonament se pot procura tot anul. Valabile sunt numai cu prima și a luni.
- 2) Bilete se dau pe numele unei persoane anumite, care trebuie scrise de proprietar. In cas de abuz se retrage biletul, și contra persoanei, care s'a folosit de el pe nedrept, se va aplica §. 14 din regulamentul conducerii tramvaiului.
- 3) Pentru a documenta identitatea posesorului biletului, 'i-se pôte cere subscrierea orî și când.
- 4) La cererea slujbașilor tramvaiului biletul trebuie prezentat.
- 5) Sistarea provisorie a comunicațiunei seu o stagnația nu îndreptățește pe proprietarul la nici o despăgubire seu prelungire a duratei biletului.

6) La procurarea unui nou bilet de abonament, biletul expirat se dă înderēt.

Biletele de abonament se pot procura dela biroul administrației tramvaiului, Têrgul inului Nr. 36 etagiul I. in ôrele de birou.

1287,2-3

Directia administrației tramvaiului.

— A v i s. —

Am onôrea a aduce la cunoscința P. T. publicului, că **am deschis** in piața de aici din Brașov, **Strada aței (Zwirngasse) Nr. 1.** (lângă Restaurantul Conrad) sub firma

FRITZ DERNER

afacerea și atelierul meu de aurărie.

Prin cunoscințele și experiențele dobândite într'un lung șir de ani, ca lucrător de obiecte de aur și argint in cele mai felurite ateliere de specialitate din patrie și străinătate, și prin activitatea mea de aproape 8 ani ca conducătorul afacerii la firma de aici „L. Helmbold's Erben“; precum și in urma legăturilor mele comerciale numai cu case de fabrică solide și cu renume din bransa mea, — mă aflu in plăcuta poziție de a putē corăspunde tuturor dorințelor și pretenșiunilor, ce mi-se vor face.

Rog deci pe P. T. publicul, ca să mă onoreze cu prețio-sele sale comande, asigurându-l de cea mai solidă și mai cu gust a lor efectuire.

Cu deosebită stimă:

Fritz Derner,
giuvaergiu.

Specialitate contra
Ploștelor, Purcăitor,
Gândacii de bucătărie, Molii,
Păreșii de animale domestice etc. etc.

Zacherlin

are efect miraculos! Nu există alt mijloc de a prăpădi orî și ce insecte, de aceea îl laudă milioane de cumpăratori; și e forțe cautat. Semnele sunt: 1) Sticla sigilată. 2) Numele: „Zacherlin.“

Se află de vândare: in Brașov: La Domni I. L. et A. Hesshaimer, Heinrich Zinz, Dimitrie Eremias nepoții, Emil Por, Karl Irk, Julius Müller, Carol Schuster farmacist, Teutsch et Turtler, N. Grădinar, Eduard Kugler farm., Julius Hornung farmacist, Heinrich G. Obert, Ferdinand Jekelius farmacist, Victor Roth farmacist, Heinrich Wagner, Karl Harth, Rudolf Stingl, Ioan Dușoiu et Fiu, Fritz Geisberger, Fritz Czékely, Lazar & Verzar. — In Făgăraș: La Domni: Johann P. Hermann, R. G. Romoțianu, I. Iarosch, Heinrich Schul, Alexander Nehrer. — In Cohalm: La Domni: Ernst Wolf, Eduard Victor Melas și unde sunt afișate placate.

A N U N C I U R I

(insertiuni și reclame)

Sunt a se adresa subscrierei administrației. In casul pe-

blicării unui annciu mai mult de odată se face scădemēt, care crește cu cât publicare se face mai de multe-ori.

Admi istr. „Gazeta Trans.“